

Ondersteuning van docenten en leerlingen die zich inzetten voor verduurzaming van het onderwijs

BELEIDSPLAN 2021

Versie 15 december 2020

docenten ondersteunen docenten bij verduurzaming van het onderwijs

Inhoudsopgave

- 1. Inleiding**
- 2. Missie & visie**
- 3. Hoe wil Teachers for Climate haar doelen bereiken?**
- 4. Doelstelling 2021-2025 & strategie 2021**
- 5. Financiën**
- 6. Organisatie**

www.teachersforclimate.nl

1. Inleiding

Teachers for Climate is een grassroots organisatie van docenten. We brengen duurzame docenten, schoolleiders, wetenschappers, leerlingen en aanbieders van lesmateriaal bij elkaar, we ontwikkelen trainingen, zetten in op een *whole school approach* en lobbyen voor facilitering van doorlopende duurzame onderwijsvernieuwing. Dat doen wij vrijwillig, naast onze baan in het onderwijs, samen met zoveel mogelijk collega docenten.

Dit beleidsplan gaat in op de doelstellingen van Teachers for Climate, de manier waarop de organisatie deze doelstellingen wil verwezenlijken (op korte en lange termijn), de financiering van deze activiteiten, en de organisatievorm.

Dit beleidsplan is geldig van 2021-2025 (zie ook paragraaf 4.1), maar wordt jaarlijks geactualiseerd en opnieuw door het bestuur bekrachtigd.

2. Missie en visie

2.1. Wie zijn wij?

Teachers for Climate is een grassroots docentenorganisatie met als doelstelling: het verduurzamen van de dagelijkse lessen, het overkoepelende curriculum, en de bedrijfsvoering op scholen. Dit doen we door docenten die hun onderwijs en werkomgeving willen verduurzamen, te ondersteunen met informatie, een netwerk van gelijkgestemde collega's en deskundigen, en concrete lesideeën. Uitgangspunten voor verduurzaming zijn de principes van planetair burgerschap, de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties, het Klimaatakkoord van Parijs, wetenschappelijke inzichten op het gebied van klimaatverandering, en maatschappelijke ontwikkelingen zoals energietransitie en circulaire economie.

Zo willen wij in Nederland een bijdrage leveren aan met name het vierde duurzame ontwikkelingsdoel van de VN:

Er tegen 2030 voor zorgen dat alle leerlingen kennis en vaardigheden verwerven die nodig zijn om duurzame ontwikkeling te bevorderen, onder andere via vorming omtrent duurzame ontwikkeling en duurzame levenswijzen, mensenrechten, gendergelijkheid, de bevordering van een cultuur van vrede en geweldloosheid, wereldburgerschap en de waardering van culturele diversiteit en van de bijdrage van de cultuur tot de duurzame ontwikkeling.

Teachers for Climate is een jonge organisatie: docenten die naast hun baan op school collega's willen helpen met verduurzaming van hun lessen, die kennis over dit onderwerp willen bundelen en toegankelijk willen maken. *Teachers for Climate* is opgericht in maart 2019 naar aanleiding van de wereldwijde klimaatdemonstraties door scholieren. Sinds november 2019 is *Teachers for Climate* een stichting.

2.2. Missie

Onze missie is:

- dat alle docenten in Nederland het wettelijk vastgestelde onderwijscurriculum doorlopend aanvullen en actualiseren met de meest recente kennis over klimaatverandering en duurzame ontwikkeling;
- docenten hierbij te ondersteunen met wetenschappelijke kennis, lesideeën, een netwerk van collega's, trainingen en een duurzame werkomgeving;
- een doorlopende uitwisseling van ideeën te realiseren tussen scholieren/studenten, docenten, schoolleiders en wetenschappers waar het gaat om de ontwikkeling van duurzaam onderwijs.

2.3. Visie

Onze visie op leren over duurzaamheid berust op de volgende pijlers:

- Vakoverstijgend en systemisch;
- Verbindend, gericht op samenwerking;
- Combinatie van theorie en praktijk;
- Leerlinggericht en gedifferentieerd;
- Wetenschappelijk verantwoord;
- Toekomstgericht.

Teachers for Climate vindt dat onderwijs kinderen moet voorbereiden op hun toekomstige werk- en leefomgeving. Alleen zo zullen zij in staat zijn om hier betekenisvol vorm gaan te geven. Dit betekent

dat het onderwijs vóór moet lopen op toekomstige ontwikkelingen: de wereld van 2040 moet nu al in het onderwijs zichtbaar zijn.

2.4. Doelstellingen

De stichting heeft ten doel:

1. Het ondersteunen van docenten en scholieren/studenten die zich collectief of individueel inzetten voor een duurzaam ingerichte wereld;
2. Het bevorderen van kennis en bewustwording op scholen bij docenten en scholieren/studenten over oorzaken, gevolgen, oplossingen en urgentie van het klimaatprobleem, en het vertalen hiervan in leerlijnen, lesmateriaal, leermiddelen en de inrichting van scholen, met als basis de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties (2015);
3. Het verduurzamen van het landelijke onderwijscurriculum, om de toekomstige beroepsbevolking te voorzien van de kennis en vaardigheden die nodig zijn voor het realiseren van de doelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs (2015, bekrachtigd door de EU in 2016);
4. Het verduurzamen van de arbeidsomstandigheden in het onderwijs als voorbeeld naar de scholieren/studenten, waaronder het verduurzamen van de energievoorziening van schoolgebouwen en de beleggingen van de pensioengelden.

2.5. Waarom is Teachers for Climate noodzakelijk?

2.5.1. Maatschappelijke vraag

De Sustainable Development Goals verwoorden de uitdagingen van deze tijd en de ontwikkelingsdoelen van de wereldgemeenschap voor 2030. Ook de Europese Unie scherpt haar klimaatdoelen aan (55% reductie CO₂ uitstoot in 2030). Nog tien jaar te gaan en dan moeten we de doelen hebben bereikt. Onderwijs over duurzaamheid is van groot belang. De vraag naar kennis hierover op de arbeidsmarkt is groot en groeit in hoog tempo.

De nieuwe generatie kan een belangrijke bijdrage leveren aan innovaties op het gebied van technologie, duurzaamheid en digitalisering. Andere vormen van onderwijs (vakoverstijgend, integraal) en een systemische benadering van onderwerpen als temperatuurstijging, energietransitie, biodiversiteit, voedselschaarste, armoede, bevolkingsgroei en migratie, zorgen voor de ontwikkeling van jonge mensen tot burgers die bewuste keuzes kunnen maken voor hun toekomst.

Wij verwachten in het onderwijs een toenemende vraag naar expertise op het gebied van duurzaamheid als gevolg van:

- Maatschappelijke druk als gevolg van toenemende urgentie van duurzame ontwikkeling
- Politieke keuzes (Sustainable Development Goals, Klimaatakkoord, European Green Deal)
- Vraag vanuit werkgevers (zij moeten verduurzamen als gevolg van politieke keuzes en maatschappelijke druk, maar de expertise ontbreekt)
- Wettelijke veranderingen in het curriculum (curriculum.nu), met name vanwege een van de vier hoofdthema's, namelijk duurzaamheid.
- Publieke druk van klimaatactiegroepen (o.a. de nieuwe jeugdbeweging, gecoördineerd door groepen als Youth for Climate, Fridays for Future en Extinction Rebellion)
- Groeiend bewustzijn bij docenten, leerlingen, ouders en bestuurders zelf.
- Nut en noodzaak van *life long learning* nemen toe.

2.5.2. Inhaalslag scholen

Het wettelijk vastgestelde onderwijscurriculum is onvoldoende meegegaan in bovengenoemde ontwikkelingen. Het huidige curriculum voor PO en VO is vastgesteld in 2007. De meest recente inzichten over klimaatverandering en duurzame ontwikkeling, en recente internationale afspraken hierover (Sustainable Development Goals 2015, Akkoord van Parijs 2015, European Green Deal) zijn niet verwerkt in de verplichte lesstof en de kennis hierover op Nederlandse scholen is zeer beperkt.

Als gevolg van het ontbreken van een wettelijk kader en de hoge werkdruk, worden docenten die hun lesstof op het gebied van klimaat en duurzame ontwikkeling willen actualiseren, nauwelijks ondersteund. Het is hierdoor voorbehouden aan pioniers die hun eigen visie en inzichten vormgeven buiten de tijd die is ingeruimd voor het wettelijk curriculum (en de daarmee samenhangende exameneisen).

De ontwikkeling van kennis en didactiek op Nederlandse scholen op het gebied van duurzame ontwikkeling loopt hierdoor ver achter op de meest recente wetenschappelijke inzichten en maatschappelijke ontwikkelingen, en de vraag naar duurzame expertise op de arbeidsmarkt. Duurzaamheid gaat de komende jaren echter onvermijdelijk een belangrijk onderdeel vormen van een ander curriculum. Docenten en schoolleiders zullen een inhaalslag moeten maken en hun kennis van duurzame thema's uiteindelijk in versneld tempo op peil moeten brengen. *Teachers for Climate* voorziet hen van wetenschappelijke kennis, lesideeën en een professioneel netwerk van duurzame docenten en organisaties.

2.5.3. Professionalisering van docenten

Teachers for Climate ondersteunt docenten in het primair onderwijs (PO), het voortgezet onderwijs (VO) en het middelbaar beroepsonderwijs (MBO).

Kennis over duurzame ontwikkeling en ontwikkeltijd voor docenten is in het onderwijs op dit moment zeer beperkt beschikbaar (zie 2.2.) De ontwikkeling van duurzaam onderwijs en het up to date houden ervan, vraagt echter om een flinke investering in kennis, expertise en tijd. Docenten moeten grip krijgen op de veelal complexe relaties binnen en tussen de thema's (klimaat, energie, biodiversiteit, voedsel, verdelingsvraagstukken), en moeten dit vertalen naar concrete toepassingen in de praktijk van het dagelijkse onderwijs. In het geval van een systemische benadering reikt dit vaak verder dan het eigen vakgebied – met name in het VO zijn de vakken en de wettelijk vastgestelde examenstof zeer afgebakend.

Vanwege de huidige structurele tekorten in het onderwijs en de hoge belasting van docenten wil *Teachers for Climate* dit realiseren door docenten snel toegankelijke informatie aan te bieden op het gebied van klimaat en duurzame ontwikkeling.

Deze informatie wordt verstrekt via netwerkbijeenkomsten, videocasts, een helpdesk, de eigen website, workshops, trainingen en nieuwsbrieven. Informatie die nog niet voorhanden is moet snel te vinden zijn via professionele netwerken van docenten, wetenschappers en onderwijsorganisaties. Alle docenten in het PO, VO en MBO zijn HBO of Universitair geschoold. *Teachers for Climate* is ervan overtuigd dat deze docenten in staat zijn zichzelf in hoog tempo te professionaliseren, mits zij de beschikking hebben over tijd, en de juiste informatiekanalen en netwerken. *Teachers for Climate* is een organisatie van docenten voor docenten, zoekt voor docenten naar deze informatie en netwerken, en maakt deze makkelijk toegankelijk. Voor het aanbieden van gerichte trainingen werkt *Teachers for Climate* nauw samen met de Nederlandse Academie voor Duurzaam Onderwijs (NADO).

Docenten kunnen nieuwe kennis, nieuwe inzichten en nieuwe politieke afspraken morgen al in hun lessen verwerken. Zij kunnen veel sneller reageren op ontwikkelingen dan onderwijsorganisaties, uitgevers en de politiek. Het belangrijkste doel van *Teachers for Climate* is het versnellen van deze

zelforganisatie door het ondersteunen van koplopers en het wegwijs maken van nieuwkomers. Wij zijn ervan overtuigd dat docenten die ondersteund worden in hun visie, enthousiasme en ontwikkeling, zelf hun kennis en visie over zullen dragen aan collega's in de eigen werkomgeving.

Deze docenten verdienen ondersteuning bij de verduurzaming van hun lesprogramma. *Teachers for Climate* helpt hen met het vergroten van kennis, een netwerk van collega's, lesideeën, het realiseren van een duurzame werkomgeving en het mede ontwikkelen van een wettelijk curriculum dat ruimte biedt voor doorlopende actualisering (curriculum.nu)

2.5.4. Herwaardering van wetenschap

Onderwerpen als klimaatverandering en duurzame ontwikkeling zijn de afgelopen jaren sterk gepolitiseerd. Wetenschappelijke inzichten werden door politici en platforms op social media in twijfel getrokken. Objectieve meetresultaten over mondiale opwarming, verzuring van oceanen (absorptie CO₂), de oorzaken hiervan (menselijke activiteit, waaronder gebruik fossiele brandstoffen) werden indien wenselijk afgedaan als meningen. Dit maakte het voor docenten lastig om feiten over klimaatverandering en duurzame ontwikkeling te onderwijzen. Docenten die zich er wel aan waagden, en vanuit professie en bevlogenheid verder gingen dan het verouderde wettelijk curriculum, kregen de kritiek politiek kleur te kiezen.

Objectief onderwijs baseert zich op wetenschappelijk bewezen feiten. Het in twijfel trekken van wetenschap ondermijnt deze basis en dat is schadelijk voor de kwaliteit van het onderwijs. *Teachers for Climate* kiest er daarom voor directe contacten te leggen tussen wetenschappers, docenten en scholieren. Leerlingen in alle onderwijslagen dienen te weten hoe wetenschap werkt, hoe wetenschappelijke resultaten tot stand komen en hoe zij geïnterpreteerd moeten worden.

Deze herwaardering van de wetenschap is noodzakelijk om het vertrouwen te herstellen in onderwijs dat op deze wetenschap is gebaseerd, en om onderwijs over klimaat en duurzame ontwikkeling de objectieve basis te verschaffen die nodig is om scholieren/studenten op te leiden en te wapenen tegen misinformatie.

Het is belangrijk dat de doelstellingen van de VN, de internationale klimaatafspraken en de meest recente wetenschappelijke inzichten op het gebied van klimaatverandering en duurzame ontwikkeling zo snel mogelijk hun weg vinden naar het onderwijs. De wetenschap verdient herwaardering, leerlingen in alle onderwijslagen dienen te weten hoe wetenschappelijke inzichten tot stand komen.

2.5.5. De belangen van scholieren en studenten

Studerende en werkende jongeren leven in toenemende onzekerheid. Zij ervaren dat hun 'jeugd' wordt afgenomen door de corona pandemie. Hun sociale leven staat *on hold*. Traditionele vormen van kennisoverdracht lijken te verdwijnen om plaats te maken voor aangepast onlineonderwijs. En die belangrijke schooltijd leidt naar een sterk veranderend toekomstperspectief als gevolg van mondiale ontwikkelingen op het gebied van natuur, klimaat en energie, veranderingen op de huizen- en arbeidsmarkt en snel olopende studieschulden.

Kinderen die in 2021 voor het eerst naar school gaan, komen tussen 2035 en 2042 op de arbeidsmarkt. In toenemende mate krijgen nieuwe generaties te maken met persoonlijke, maatschappelijke en technische vraagstukken over duurzaamheid, waaronder klimaatverandering, energietransitie, circulaire economie, voedselproductie, natuurbeheer, waterbeheer, biodiversiteit en mobiliteit. Zij worden hier momenteel onvoldoende op voorbereid: het onderwijs dat zij op dit

gebied aangeboden krijgen, is vaak mager, versnipperd, en deels gebaseerd op onvolledige, verouderde of eenzijdige informatie (zie ook .2).

De duurzaamheidsvraagstukken roepen bij leerlingen verschillende emoties op: van onzekerheid, boosheid en verdriet tot nieuwsgierigheid en de drang om ermee aan de slag te gaan. Duurzaam onderwijs biedt leerlingen de mogelijkheid om te onderzoeken waar hun talenten en interesses liggen binnen de duurzaamheidsvraagstukken. Praktijkopdrachten geven hen de mogelijkheid om emoties om te zetten in een positieve ervaring.

Leerlingen ervaren dat het onderwijs niet relevant is (onderzoek LAKS, 2019). Zij vinden er geen antwoord op de vraagstukken waarmee zij geconfronteerd worden en de keuzes (leefstijl, ambities) die zij moeten maken. Leerlingen haken hierdoor af (geen motivatie), of organiseren zich in organisaties als *Youth for Climate* en *Fridays for Future* om zelf kennis op te doen over duurzame ontwikkeling en invloed uit te oefenen op de generaties die aan het roer staan van de maatschappij. Daar waar zij de ruimte krijgen, nemen zij ook op scholen initiatief (Circuleerlingenraad).

Teachers for Climate vindt dat onderwijs kinderen moet voorbereiden op hun toekomstige werk- en leefomgeving. Alleen zo zullen zij in staat zijn om hier betekenisvol vorm te geven. Dit betekent dat het onderwijs vóór moet lopen op toekomstige ontwikkelingen: de wereld van 2040 moet nu al in het onderwijs zichtbaar zijn. Dit vraagt van schoolleiders en docenten dat zij zich verdiepen in verwachte ontwikkelingen. Net als overheden en bedrijven dienen zij hun huidige activiteiten af te stemmen op mogelijke toekomstscenario's. In de beeldvorming over de toekomst dienen technieken die momenteel ontwikkeld worden maar naar verwachting pas over enkele jaren operationeel zijn, nu al in het onderwijs te worden meegenomen.

Teachers for Climate wil leerlingen die zich op een democratische manier hard maken voor duurzame ontwikkeling en actualisering van het onderwijs, organisatorisch en publicitair ondersteunen. Omgekeerd worden scholieren uitgenodigd om input te geven tijdens evenementen (LiveCasts), en mee te denken over de ontwikkeling van onderwijstools (Klimaat HelpDesk) en lesmateriaal.

Teachers for Climate levert een bijdrage aan de doelstelling dat de leerlingen in Nederland in 2030 het voortgezet onderwijs afronden met wetenschappelijk onderbouwde kennis van duurzame onderwerpen, duurzame vaardigheden en de bereidheid duurzaam te handelen.

2.6. Duurzaam onderwijs

Duurzaam onderwijs voldoet volgens *Teachers for Climate* aan de volgende kenmerken:

- Vakoverstijgend en systemisch: Een monomane behandeling vanuit het perspectief van afzonderlijke vakken belemmert het overzicht op samenhangende thema's zoals energie en klimaatverandering, voedselproductie, natuurbeheer en biodiversiteit, ecologische en economische ontwikkeling. Om samenhang tussen ontwikkelingen te kunnen zien kiezen wij voor een vakoverstijgende en systemische benadering. Deze is in het MBO door de beroepsgerichte benadering het meest aanwezig, het VO-curriculum is (mede door de landelijke vakexamens) het minst gericht op een vakoverstijgende en systemische aanpak.
- Verbindend, gericht op samenwerking: door gebruik te maken van elkaars kennis en kunde ontstaan personele, vakinhoudelijke en maatschappelijke dwarsverbanden. Deze helpen complexe vraagstukken te onderzoeken en te duiden. Deze gewenste aanpak binnen het onderwijs brengen wij ook in praktijk binnen onze eigen organisatie. *Teachers for Climate* (PO, VO en MBO) zoekt actief de samenwerking op met scholieren-/studentenorganisaties, onderwijsorganisaties, wetenschappers en andere NGO's.

- Combinatie van theorie en praktijk: Een systemische benadering vraagt om het leggen van verbanden, niet alleen tussen vakgebieden, ook tussen de schoolomgeving, de belevingswereld van de leerling, en de beroepspraktijk. Duurzaam onderwijs brengt leerlingen al tijdens de schooltijd in contact met organisaties (overheden, bedrijven, NGO's) buiten school. De leerlingen onderzoeken hoe zij duurzame vraagstukken in de directe schoolomgeving kunnen ondersteunen. *Teachers for Climate* zoekt daarom actief de samenwerking met scholieren/studenten en organisaties die hen vertegenwoordigen (LAKS, Youth for Climate, Fridays for Future).
- Leerlinggericht en gedifferentieerd: De duurzaamheidsvraagstukken roepen bij leerlingen verschillende emoties op: van onzekerheid, boosheid en verdriet tot nieuwsgierigheid en de drang om ermee aan de slag te gaan. Duurzaam onderwijs biedt leerlingen de mogelijkheid om te onderzoeken waar hun talenten en interesses liggen binnen de duurzaamheidsvraagstukken. Praktijkopdrachten geven hen de mogelijkheid om emoties om te zetten in een positieve ervaring.
- Wetenschappelijk verantwoorde en actuele informatie: door nauw samen te werken met wetenschappers rond duurzame onderwerpen (o.a. Naturalis, Scientists for Future) biedt *Teachers for Climate* aangesloten docenten direct toegang tot een wetenschappelijk netwerk en de meest recente wetenschappelijke informatie op het gebied van klimaat en duurzame ontwikkeling.
- Toekomstgericht: Onderwijs moet kinderen moet voorbereiden op hun toekomstige werk- en leefomgeving. Alleen zo zullen zij in staat zijn om hier betekenisvol vorm gaan te geven. Dit betekent dat het onderwijs vóór moet lopen op toekomstige ontwikkelingen: de wereld van 2040 moet nu al in het onderwijs zichtbaar zijn.

2.7. Waarin onderscheidt *Teachers for Climate* zich van andere organisaties?

Teachers for Climate is de eerste en enige docentenorganisatie die zich primair richt op verduurzaming van het onderwijsaanbod. We gaan daarbij uit van de behoeften en initiatieven van docenten zelf. De activiteiten zijn vraag-gestuurd.

Daarmee onderscheidt *Teachers for Climate* zich van commerciële aanbieders van duurzaam lesmateriaal, NGO's op het gebied van klimaat en duurzame ontwikkeling en overkoepelende onderwijsorganisaties. Hun activiteiten zijn vaak aanbod-gestuurd, ze hebben niet zelden politieke belangen of commerciële belangen waarbij het onderwijs gezien wordt als een verdienmodel. Bovendien vinden hun werkzaamheden plaats onder schooltijd waardoor de input van docenten minimaal is.

Wij zijn:

- ✓ *een grassroots docentenorganisatie*: de initiatieven van docenten staan centraal;
- ✓ *nonprofit*: wij hebben geen winstoogmerk en geen aandeelhouders;
- ✓ *wetenschappelijk*: wij baseren onze activiteiten op erkend wetenschappelijk onderzoek;
- ✓ *onafhankelijk*: wij hebben onderwijskundige idealen en ambities, geen politieke en/of levensbeschouwelijke overtuigingen;
- ✓ *maatschappelijk*: onze activiteiten dragen bij aan het realiseren van de Sustainable Development Goals van de VN (2015), het Klimaatakkoord van Parijs (2015), en de European Green Deal (in ontwikkeling);
- ✓ *specialistisch*: wij concentreren ons op de professionalisering en zelforganisatie van docenten en scholieren/studenten die zich bezighouden met duurzaam onderwijs;
- ✓ *deskundig en ervaren*: de coördinerende docenten hebben werkervaring in het onderwijs, de wetenschap, en bij NGO's die zich richten op klimaat en duurzame ontwikkeling;

- ✓ *verbindend*: een goede samenwerking tussen docenten, scholieren/studenten, schoolleiders en wetenschappers en schoolleiders is voorwaardelijk voor het slagen van de implementatie van duurzaam onderwijs;
- ✓ *toekomstgericht*: duurzaam onderwijs bereidt scholieren/studenten voor op hun toekomstige leef- en werkomgeving, de wereld van 2040 moet daarom vandaag al in het onderwijs zichtbaar zijn. De ambities en behoeften van de nieuwe generaties zijn leidend.

3. Hoe wil Teachers for Climate haar doelen bereiken?

3.1. Aard van de activiteiten

Teachers for Climate tracht haar doelen te verwezenlijken door:

- docenten een platform bieden om hun visie, ideeën en vragen op het gebied van duurzaam onderwijs te delen;
- het bouwen van een framework voor holistisch toekomstgericht onderwijs;
- het in kaart brengen en verruimen van duurzaam onderwijs aanbod;
- het bijeenbrengen van docenten en aanbieders van duurzaam onderwijs om vraag en aanbod op elkaar af te stemmen;
- het bewaken van de kwaliteit van duurzaam onderwijsaanbod;
- het delen van actuele wetenschappelijke kennis over klimaatverandering, live en online;
- het bijeenbrengen van docenten en wetenschappers om de gewenste onderwijsontwikkeling te toetsen aan het meest recente wetenschappelijke onderzoek;
- training van docenten;
- advisering op het gebied van whole school approach;
- mede vormgeven van het landelijke onderwijscurriculum;
- het voeren van gesprekken met onderwijsorganisaties;
- het organisatorisch ondersteunen van scholieren/studenten die zich (op een democratische manier) individueel of collectief (Youth for Climate, Fridays for Future) inzetten voor duurzame ontwikkeling;
- het initiëren en ondersteunen van publieksgerichte acties.

3.2. Doelgroepen

Teachers for Climate ondersteunt docenten in het primair onderwijs (PO), het voortgezet onderwijs (VO) en het middelbaar beroepsonderwijs (MBO) die zich bezighouden of bezig willen houden met onderwijsvormen die gericht zijn op duurzame ontwikkeling (zie ook 2.3 Professionalisering van docenten). In het PO werken 154.000 docenten (1.400.000 leerlingen), in het VO 57.000 (950.000 leerlingen), in het MBO 17.000 (512.000 leerlingen).

Teachers for Climate wil de professionalisering en zelforganisatie van deze docenten versnellen door het ondersteunen van koplopers en het wegwijs maken van nieuwkomers. Wij zijn ervan overtuigd dat docenten die ondersteund worden in hun visie, enthousiasme en ontwikkeling, zelf hun kennis en visie over zullen dragen aan collega's in de eigen werkomgeving.

Teachers for Climate is de komende jaren in staat slechts een klein deel van de beoogde doelgroepen te bereiken. Hopelijk neemt het aanbod van organisaties voor professionalisering rond duurzaamheid toe en groeit het vermogen tot zelforganisatie onder docenten met belangstelling voor duurzame thema's. *Teachers for Climate* zal deze ontwikkelingen volgen, in kaart brengen en ondersteunen.

Duurzame thema's lenen zich goed voor gezamenlijk onderzoek en bestudering van verschijnselen. Samenwerking, creativiteit, nieuwsgierigheid, gespreksvoering en maatschappelijke betrokkenheid zijn wat ons betreft uitstekende 21^e-eeuwse vaardigheden om te leren. Met elkaar in gesprek, naar elkaar luisteren, inhoudelijke dialogen voeren over relevante en actuele onderwerpen vergroot, de kans op een actieve houding van leerlingen.

Bij werken aan duurzaam onderwijs hoort wat ons betreft daarom nadrukkelijk de participatie van leerlingen. Door leerlingen te betrekken bij het ontwerp van lessen over duurzaamheid snijdt het pedagogisch mes aan meerdere kanten: leerlingen verkrijgen duurzame kennis, spreken hun

creativiteit aan bij het verbeelden van een mogelijke toekomstscenario's en leren inspelen op diverse opties. Scholieren/studenten voeden de docenten met hun ambities, vragen en onbevangenheid.

3.3. Samenwerking met andere organisaties

Teachers for Climate is een onafhankelijke docentenorganisatie die veel waarde hecht aan een goede samenwerking met andere partijen binnen en buiten het onderwijs. Dit borgt de gewenste systemische aanpak van verduurzaming en brengt deze ook in praktijk. Door de specialisaties van andere partijen te erkennen en gebruik te maken van hun ervaring, kunnen we de ondersteuning van docenten en scholieren/studenten op hoog niveau aanbieden.

In 2019 en 2020 werkte *Teachers for Climate* samen met de volgende organisaties:

- Circulair Friesland
- De Groene Afslag
- Duurzame PABO
- Educaution
- Fossilvrij NL
- Fossilvrij Onderwijs
- Fridays for Future
- Greenpeace
- Herman Brood Academie
- Jongeren Milieu Actief
- LAKS
- Leren voor Morgen
- MBO SustainaBUL
- Methaalkathedraal
- Milieudefensie
- Naturalis
- Nederlandse Academie voor Duurzaam Onderwijs
- Pakhuis de Zwijger
- Scientists for Future
- SME
- SPARK
- TechnoTrend
- Time is Now Foundation
- Utopie
- Youth for Climate

4. Doelstelling 2021-2025 en strategie 2021

4.1. Wat willen we bereiken in de komende vijf jaar (2021-2025) ?

In 2025 heeft Teachers for Climate in samenwerking met haar partners bereikt dat:

- 1) ...alle scholen in Nederland bewuste keuzes maken in het onderwijzen van kennis en vaardigheden m.b.t. de oorzaken, de gevolgen en het herstel van klimaatverandering en biodiversiteitsverlies, duurzame oplossingsrichtingen en internationale klimaatdoelstellingen.
- 2) ...alle scholen in Nederland een begin hebben gemaakt met het vertalen van deze keuzes naar leerlijnen, lesmateriaal, leermiddelen en de inrichting van scholen.
- 3) ...er een praktisch, wetenschappelijk onderbouwd, didactisch model beschikbaar is als handleiding voor het vertalen van de doelstellingen van duurzaam onderwijs (gebaseerd op de principes van planetair burgerschap) naar de dagelijkse lespraktijk.
- 4) ...alle docenten de beschikking hebben over een netwerk op het gebied van duurzaam onderwijs, en de directe beschikking over actuele wetenschappelijke informatie op het gebied van klimaatverandering en duurzame ontwikkeling.
- 5) ...alle leerlingen/studenten in Nederland ervaren dat er op school aandacht wordt besteed aan het onderwijzen van kennis en vaardigheden m.b.t. de oorzaken, de gevolgen en het herstel van klimaatverandering en biodiversiteitsverlies, duurzame oplossingsrichtingen en internationale klimaatdoelstellingen.
- 6) ...de politiek onderwijsinnovatie op het gebied van duurzame ontwikkeling, klimaatverandering, klimaatverdragen en herstel van biodiversiteit actief ondersteunt met financiële middelen en een wettelijk curriculum.
- 7) ...jongeren op alle beslissingsniveaus participeren in de samenstelling van het onderwijscurriculum.
- 8) ...duurzame ontwikkeling is vastgelegd in de langetermijnvisie van tien procent van de Nederlandse scholen.
- 9) ...alle scholen een begin hebben gemaakt met een eigen klimaatbeleid, met als doelstelling klimaatneutraal onderwijs in 2030.
- 10) ... de beleggingen van het ABP honderd procent fossielvrij zijn.

4.2. Wat willen we bereiken in 2021?

1. TFC heeft een docenten-netwerk van 250 docenten die zich bezighouden met klimaatverandering en duurzame ontwikkeling, die bereid zijn om hun ideeën over duurzaam onderwijs te delen. 100 docenten hiervan zijn zichtbaar op de website van TFC met vermelding van hun vak, onderwijsinstelling en specifieke ervaring op het gebied van duurzaam onderwijs;
2. TFC deelt informatie over duurzaam onderwijs en duurzame ontwikkeling op diverse platforms die algemeen toegankelijk zijn voor docenten, scholieren/studenten en schoolleiders;
3. TFC biedt een framework voor VO en MBO, voor het bouwen van een duurzaam toekomstgericht curriculum;

4. TFC biedt organisatorische en publicitaire ondersteuning aan scholieren/studenten die zich individueel/collectief bezighouden met acties ter beperking van de klimaatverandering en/of gericht op duurzame ontwikkeling;
5. TFC heeft bereikt dat er landelijk politieke aandacht is voor verduurzaming van de pensioenbeleggingen van het ABP;

4.3. Hoe willen we de doelstellingen van 2021 halen?

1. TFC heeft een docenten-netwerk van 250 docenten die zich bezighouden met klimaatverandering en duurzame ontwikkeling, die bereid zijn om hun ideeën over duurzaam onderwijs te delen. 100 docenten hiervan zijn zichtbaar op de website van TFC met vermelding van hun vak, onderwijsinstelling en specifieke ervaring op het gebied van duurzaam onderwijs;
 - VO-Netwerk: uitrollen van een uitgebreid netwerk van duurzame VO-docenten, i.s.m. Leren voor Morgen;
 - PO-Netwerk, ondersteuning van Leren voor Morgen en Stichting Natuur- en Milieu Educatie (SME) (gerealiseerd in 2020: wegwijzer voor PO docenten die zich willen ontwikkelen op het gebied van duurzaam onderwijs);
 - Netwerkbijeenkomsten: Proeverijen voor Duurzaam Onderwijs voor docenten met gelegenheid om te netwerken, i.s.m. Nederlandse Academie voor Duurzaam Onderwijs (NADO) (gerealiseerd in 2020, proeverijen in Utrecht en Leeuwarden)
 - Duurzame Docent Verkiezing, TFC is medeorganisator van de jaarlijkse Duurzame Docent verkiezing, gecoördineerd door SME

2. TFC deelt kennis, vaardigheden en informatie over duurzaam onderwijs en duurzame ontwikkeling op diverse platforms die algemeen toegankelijk zijn voor docenten, scholieren/studenten en schoolleiders:
 - Helpdesk Klimaat: ontwikkelen van een helpdesk met wetenschappelijke informatie over klimaat en klimaatverandering, i.s.m. Scientists for Future;
 - LiveCasts: live videocasts, na uitzending te zien op YouTube. Docenten verkennen met wetenschappers, onderwijsdeskundigen en scholieren/studenten duurzame onderwerpen en de vertaling ervan naar lessen (gerealiseerd in 2020: klimaat en emoties, recycling);
 - 6 - 8 digitale nieuwsbrieven voor aangesloten docenten en andere geïnteresseerden.
 - Een Zee aan Wetenswaar: ontwikkelen van een app (plus lesmateriaal, gericht op MBO) die een verband legt tussen voedselconsumptie en de vervuiling van oceanen, i.s.m. Naturalis;
 - TFC deelt kennis en ervaring door het aanbieden van workshops/trainingen voor docenten en schoolleiders, o.a. i.s.m. de Nederlandse Academie voor Duurzaam Onderwijs (NADO)
 - Samenwerking Ecologische Sociëteit Metaalkathedraal

3. TFC biedt tools voor VO en MBO, voor het bouwen van een duurzaam toekomstgericht curriculum, en het monitoren van de kwaliteit van dit curriculum;
 - Project 'Toekomstgerichte MBO-mindset', workshops voor docenten en studenten werken in workshops aan een duurzame grondhouding, mede gefinancierd door Leren voor Morgen;
 - Eerste versie framework duurzaam curriculum VO en MBO is afgerond, er is een verbeter- en introductieplan voor 2022
 - High Level Structure (HLS) tool (management tool) ontwikkelen en inzetten om de kwaliteit van duurzaamheid in onderwijs te waarborgen
 - Ontwikkeling onderwijscurriculum, verkenning mogelijkheden voor implementatie van duurzame ontwikkeling in het wettelijk curriculum, i.s.m. Time is Now Foundation, Leren voor Morgen, NADO;

4. TFC biedt organisatorische en publicitaire ondersteuning aan scholieren/studenten die zich individueel/collectief bezighouden met acties ter beperking van de klimaatverandering en/of gericht op duurzame ontwikkeling;
 - Ondersteuning van scholierenorganisaties, (in 2020 hielp TFC de scholierenorganisatie Youth for Climate bij het samenstellen van een nieuw landelijk bestuur);

5. TFC heeft bereikt dat er landelijk politieke aandacht is voor verduurzaming van de pensioenbeleggingen van het ABP;
 - Fossielvrij NL ABP-acties gericht op verduurzaming van de beleggingen van het ABP (docenten zijn verplicht hier hun pensioengeld te beleggen) i.s.m. Fossielvrij NL;

5. Financiering

Teachers for Climate is een *grassroots* vrijwilligersorganisatie van docenten die naast hun baan op school collega's willen helpen met verduurzaming van hun lessen en kennis over dit onderwerp toegankelijk willen maken. Door koplopers op het gebied van duurzaam onderwijs te ondersteunen en nieuwkomers wegwijs te maken, willen we de zelforganisatie van duurzame docenten en de ontwikkeling van duurzaam onderwijs vanaf de werkvloer versnellen. Als onderdeel van de systemische aanpak proberen we docenten en scholieren/studenten direct te koppelen aan duurzame projecten van andere organisaties.

Deze aanpak slaat aan en het aantal activiteiten groeit snel. Niet alleen bij docenten is er een grote behoefte aan ondersteuning, er zijn ook veel duurzame organisaties die ons benaderen met een verzoek om input vanaf de werkvloer van het onderwijs. *Teachers for Climate* loopt hierdoor tegen de grenzen aan van wat de vrijwilligers in de coördinatiegroep aankunnen. De inzet naast een baan is immers beperkt, de kosten voor de activiteiten (die zij grotendeels zelf dragen) lopen op, en zij hebben privé vaak niet de mogelijkheid en/of de wens om betaald werk te verminderen om meer vrijwilligerswerk op zich te nemen.

Teachers for Climate had in 2020 geen overkoepelende financiering. Voor de uitvoering van activiteiten is de organisatie vooralsnog afhankelijk van projectfinanciering en vrijwilligers.

De stichting heeft geen winstoogmerk en werft fondsen/inkomsten om haar activiteiten te financieren door:

- Donaties;
- Subsidies;
- Sponsors (wiens belangen mogen niet in strijd zijn met de statutaire doelstellingen van de stichting)
- Samenwerking met andere verenigingen en stichtingen die hetzelfde doel hebben: fondsen samen werven en de opbrengst delen;
- Inzamelingsacties en voor eenmalige acties met specifiek doel;
- Crowdfunding voor specifieke projecten of activiteiten;
- Inkomsten uit activiteiten (bv. benefietconcert, workshops);
- Inkomsten uit het verkoop van eigen promotiemateriaal.

Om continuïteit van de organisatie te waarborgen en in te kunnen spelen op de groeiende vraag naar expertise en samenwerking met andere organisaties, is in 2020 besloten om te zoeken naar financiële ondersteuning van de actieve leden en dekking van de gemaakte onkosten. Ook zijn we begonnen met het rekenen van uurtarieven daar waar docenten van *Teachers for Climate* als professionals ingezet worden in de werkzaamheden van andere organisaties. Deze tarieven bestaan uit een uurtarief voor de professional en een opslag als bijdrage aan de vaste organisatiekosten.

Tarieven inhuren *Teachers for Climate* 2021, inclusief btw

Taak	Uurtarief professional	Opslag TFC	Totaal uurtarief (geen btw)
Consultancy Advies, beleidsontwikkeling, onderwijsontwikkeling	80	35	115
Docent Lessen, trainingen, workshops, voorbereiding	55	25	80
Redacteur Voorlichtingsmateriaal (schriftelijk en online), lesmateriaal	55	25	80
Moderator, workshopleider, lezingen			
Activiteit tot 1 uur, vast bedrag	175	25	200
Activiteit tot 2 uur, vast bedrag	275	50	325
Per uur meer, uurtarief	75	20	95
Vorbereiding	55	25	80
Bij lagere tarieven: Uurtarief professional handhaven, opslag TFC verkleinen tot minimaal 10%. Bij activiteiten tot 150,= geen opslag TFC			

De aanpak blijft - ook bij gedeeltelijke financiering van actieve leden - hetzelfde. De focus blijft liggen op *bottom up* verduurzaming van het onderwijs en het versnellen van de zelforganisatie en zelfprofessionalisering van duurzame docenten. Maar om dit op grotere schaal uit te kunnen rollen, is structurele financiering nodig van leden die structureel werken aan het vormgeven en draaiende houden van de organisatie, en van alle door de vrijwilligers gemaakte onkosten.

6. Organisatie

6.1. Bestuur

Het bestuur van de stichting Teachers for Climate NL bestaat volgens de statuten uit minimaal drie en maximaal negen leden. Het bestuur kiest uit zijn midden een voorzitter, een secretaris en een penningmeester. De functies van secretaris en penningmeester kunnen door één persoon worden vervuld.

Het bestuur bestaat uit:

1. Mark Boode: voorzitter;
2. Camelia Constantinescu: secretaris en penningmeester;
3. Henk Taming: bestuurslid;
4. Marije van Bommel: bestuurslid;
5. Wieneke Maris: bestuurslid.

De bestuursleden ontvangen desgewenst een vergoeding voor hun werkzaamheden. Zij kunnen een honorarium krijgen voor gewerkte uren en hebben recht op een vergoeding van de door hen in de uitoefening van hun functie gemaakte kosten.

6.2. Colofon

Stichting Teachers for Climate NL

KvK: 76682072

Website: <https://www.teachersforclimate.nl/>

Facebook: <https://www.facebook.com/Klimaatonderwijs>

Dit beleidsprogramma is door het bestuur vastgesteld op 15 december 2020.